

Naročnina: doma na skü-
pni naslov mesečno 2 D.,
na posameznega 2 Din.
50 par.

V inozemstvo mesečno
6 Din. Z M. Listom, M.
Ograjkom i kalendarom
letno 100 Din.

Plačati se mora bar me-
sečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din. i tak niže.
„Poslano“ i med tekstom
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Naše potrebsčine.

Zdaj se sestavlja proračun na banovini. Mi z teškimi milijoni podpiramo banovinski proračun. Radi to učinimo, povdarimo pa, naj nam banovina reže isti krüh pravice, kak ga reže v drugih delaj banovine. Ne pravimo, da nikaj ne bi dobili. Ali to, ka smo dobili, so proti drugim krajom bole drobtinice, kak pa žaloži krüha. Zakaj? Se ne prosi? Pa kak še. Smo nepotrebni? Pa nakeliko. Kde je pa te vzrok, da se nas ne upošteva na teliko, kak bi si po vsakoj pravici zaslužili?

Dva zroka sta. Prvi, ki je največji, je v tom, ka so prek Müre zaistino takši kraji, kde je pomoč bole potrebna, kak pri nas. Na priliko če si zmislimo na tak zvano Süho krajino na hrvačkoj meji na Kranjskom, kde ljudje niti vode nemajo. Zato zaistino moramo priznati, da so njej vodovodi bole potrebni, kak nešterne reči pri nas.

A to bi mogli priznavati tudi drugi kraji v banovini, ne samo naši. Pa to ne učinijo. I to je drugi zrok, zakaj mi ne dobivamo zadostne pomoči, kak bi nam šla po pravici, a drugi kraji banovine pa dobivajo to pomoč, ar jo mi ne dobivamo. Dobivajo jo drugi kraji, ar majo svoje uradništvo na vsakom mesti, štero podpira njihove potrebsčine. Mi toga uradništva ešče nemamo. I dokeč ga ne bomo meli, mora uradništvo banovine meti široko srce, štero se raztegne tudi do Slovenske krajine. Jedino v tom dvojem zroki najdemo naše zapostavljanje. Prvi zrok nam je v čast, drugi zrok pa v spodbüdo, da zahtevamo tudi za naše lüdi mesta povsod, kda bodo zreli, do tečas pa enakost ne samo v bremenaj, nego tudi v podporaj. Mi nikdar ne smemo zapüstiti našega pravičnoga stališča, štero se glasi: Deseti del banovine je v Slovenskoj krajini, deseti del podpore nam pripada tembole, ar več kak deseti del prispevamo k proračuni banovine.

Pod predsedstvom g. dr. Bratine, sreskoga načelnika v Lendavi, se je pred kratkim obdržala seja v Lendavi, na šteroj je lendavski srez zavzeo svoje stališče glede na zahteve nešega sresa. Zapisnik te seje se etak glasi:

Z a p i s n i k

seje odbora za javna dela lendavskega sresa dne 16. novembra 1936 na sreskem načelstvu v Lendavi: Prisotni:

- 1.) Dr. Bratina Franc, sreski načelnik,
- 2.) Dr. Klar Franc, narodni poslanec,
- 3.) Klekl Josip, vp. župnik in član ban. sosveta,
- 4.) Bačič Arpad, preds. sres. cestnega odbora,
- 5.) Cigan Marko, predsednik občine Beltinci,
- 6.) Žižek Ivan, zastop. preds. občine Bogojina,
- 7.) Horvat Anton, preds. občine Črensovci,
- 8.) Trajbar Ludvik, preds. občine Dobrovnik,
- 9.) Lebar Josip, preds. občine Gaberje,
- 10.) Hozjan Štefan, preds. občine Odranci,
- 11.) Jaklin Jožef, preds. občine Polana,
- 12.) Litrop Štefan, preds. občine Turnišče,
- 13.) Vrečič Josip, preds. občine Oresje,
- 14.) Žerdin Ivan, član uprave občine Lendava.

Ob določeni uri otvori predsednik sejo, pozdravi vse navzoče in ugotovi, da je seja sklepčna, ker so navzoči vsi člani odbora, razven predsednika občine Genterovci.

Po daljši razpravi sklene odbor soglasno, da predlaga in zahteva v prvi vrsti sistematično regulacijo cele Müre v območju celega lendavskega sresa. V zvezi s tem se stavi na predlog člana banskega sveta gospoda župnika Klekl Josipa, da se začne s predpripravami za tretji most čez Muro pri Srednji Bistrici. Potrebo tega mosta je ugotovila komisija povodom zgraditve prvega mosta pri Veržeju leta 1920, ko se je soglasno ugotovilo, da je potreben most čez Muro tudi pri Srednji Bistrici, ker bi ta most omogočil mnogim posestnikom iz Bistrice dohod na njihova zemljišča onstran Müre, kjer ima polja, gozdove in trav-

nike i mnogo posestnikov iz cele črensovske fare. Ta most bi spajal Prekmurje z ljutomerskim srezom, kakor tudi s sosedno Hrvaško. V zvezi s tem predlogom predlaga g. narodni poslanec Dr. Klar zgraditev odnosno ureditev v narodno obrambnem oziru, kakor v stratežičnem oziru, zelo važne transverzalne ceste s priključkom na banovinsko cesto v ljutomerskem srezu pri srednjebistriškem brodu odnosno novozgrajenem mostu čez Muro preko Turnišča, kjer bi se zgradil še nov most čez Ledavo proti Dobrovniku in proti Motvarjevcem do državne meje odn. s priključkom na dobro cesto Martjanci—Prosenjakovci. Ta cesta bi znašala približno 22 km. in stroški za njo bi znašali 200.000 Din.

Na to je odbor pretresal obupno stanje murskosobočke banovinske bolnice, ki je postala kot bolnica soboškega, ljutomerskega in lendavskega sresa mnogo pretesna in ki ne odgovarja nikakor v nobenem oziru zahtevam tačasne zdravniške vede. Neobhodno nujno potrebno je, da se čimprej zgradi nova bolnica v Murski Soboti in sicer najprej kirurški oddelek. Znano je članom odbora, da se mora radi prenapolnjenosti odpüščati bolnike na dom po teških operacijah s svežimi ranami in da ležijo pogosto bolniki po teških operacijah po dva v eni postelji. Zato prosi odbor soglasno bansko upravo, da se zavzame z vsemi silami za čimprejšnjo zgradbo nove bolnice v M. Soboti in to omogoči z postavitvijo primernih kreditov že v prihodnji banovinski proračun. Z zgradbo nove bolnice v M. Soboti bo prišlo do zaposlenja tudi mnogo delavcev iz lendavskega sresa.

Na to se je razpravljalo o nadaljnjih nujno potrebnih javnih delih v srezu in odbor se je zedinil na programu, kakor je razviden iz priloge zapisnika in katerega bistveni del tvori ta program. Po določitvi vrstnega reda javnih del, navaja član banskega sveta g. župnik Klekl, da obstoja v Črensovcih „Odbor za zidavo sirotišnice Dom Sv. Frančiška v Črensovcih“. Ta odbor ima dosedaj nabrane gotovine nad 200.000 Din, poseduje 25 oralov gozda brez dolga in 8 oralov orne zemlje in travnikov in eno hišo v Črensovcih. To vse je pridobil odbor tekotom zadnjih 8 let in želi iskreno, da bi se čimprej zgradilo zadostno veliko hiralnico v Črensovcih za soboški in lendavski srez, da bi se moglo spraviti pod streho iste, zelo številne, vsega usmiljenja vredne siromake. Gospod banski svetnik, kakor tudi celi odbor je mnenja, da bi bila otvoritev hiralnice, v katero bi se sprejelo res potrebne in vredne mnoge siromake, najuspešnejše sredstvo za pobijanje komunizma. Da bi se izvedli načrti odbora za postavitev hiralnice, bi bil potreben še znesek 350.000 Din, razven tega kar ima in še bo odbor pridobil. Odbor prosi soglasno bansko upravo, da bi izvolila ona iz svojih sredstev prispevati s tem zneskom za postavitev prve večje hiralnice v Prekmurju s 100.000 prebivalci. Ta znesek se ne prosi takoj v prihodnjem proračunu, ampak vsaj v teku 4 let, ako bi ne bilo pod nobenim pogojem mogoče dati te vsote prej na razpolago. Po mnenju odbora bi bilo primerno, ako bi se dala v banovinski proračun v teku prihodnjih 4 let vsaj po ena četrtnina tega zneska t. j. 80.000—90.000 Din vsako leto. Odbor soglasno prosi, da bi banska uprava ustregla tej prošnji in omogočila vsaj tekotom 4 let postavitev prepotrebne hiralnice.

Gospod narodni poslanec Dr. Klar opozarja na vsako leto se ponavljajoče epidemije griže, škrlatinke in tifusa v srezu, zlasti v siromašnih občinah ob Muri. Materijelno slabe občine nika-

kor niso zmožne plačevati leto za letom ogromnih stroškov za nabavo cepiva. Tako ima n. pr. občina Beltinci v teku dveh let plačati za cepivo 22.000 Din; kar ji je pri razmeroma slabih dohodkih in mnogih drugih nujnih izdatkih nemogoče. Zato predlaga g. narodni poslanec, da se naprosi bansko upravo, da vnese v prihodnji banovinski proračun in tudi v proračune prihodnjih let znesek vsaj 30.000 Din za subvencijo občinam lendavskega sresa v slučaju potrebe za kritje stroškov za nabavo cepiva proti omenjenim nalezljivim boleznim. Temu predlogu odnosno prošnji se celi odbor soglasno pridruži. V zvezi s temi tako pogosto se pojavljajočimi kužnimi boleznimi je tudi predlog za zgraditev higijenskih vodnjakov v Bistrici, Melincih, Ižakovcih in Kapci pri šoli, kjer je ugotovljeno leglo tifusa. Prečitano in podpisano.

Dr. Bratina Franc, s. r.	Trajbär Ludvik, s. r.
Dr. Klar Franjo, s. r.	Lebar Josip, s. r.
Klekl Josip, s. r.	Hozjan Štefan, s. r.
Bačič Arpad, s. r.	Jaklin Jožef, s. r.
Cigan Marko, s. r.	Litrop Štefan, s. r.
Žižek Ivan, s. r.	Vrečič Josip, s. r.
Horvat Anton, s. r.	Žerdin Ivan, s. r.

Iz toga zapisnika je razvidno, da potrebuje naš srez vnogo. Voditelje našega sresa so z celim razumevanjem i z lübečim srcem odkrili vse, ka nas teži i kde bi se moglo i moralo pomagati. Poleg svojega sresa pa ne so se spozabili z največje potrebsčine soboškega sresa, najpre z bolnice, ki je z ednim tudi potreba našega sresa. Glejmo zdaj v podrobnosti naše zahteve. Te so sledeče:

Sreski odbor za javna dela v Lendavi.

P r o g r a m

jajnih del v srezu Lendava ugotovljen na plenarni seji sreskega odbora za javna dela v Lendavi dne 16. nov. 1936.

A.

1.) Sistematična regulacija reke Müre v območju celega lendavskega sresa, ki dela leto za letom vsem občinam ogromno škodo, tako samo letos 1.600.000 Din.

2.) Zgradba mostu čez Muro pri Srednji Bistrici in transverzalne ceste, ki naj bi jo prevzela čimprej banovina, od broda odn. novega mosta v Sred. Bistrici čez Črensovce—Turnišče nova cesta Turnišče—Dobrovnik z mostom čez Ledavo, nova cesta Dobrovnik—Motvarjevci do sreske meje odnosno do ceste Martjanci—Prosenjakovci (važna iz stratežičnih ozirov in kot spojna cesta 3 srezov) 22 km, znesek Din 200.000.

3.) Zgradba prepotrebne nove banovinske boinice v Murski Soboti, zlasti kirurškega oddelka, ker je obstoječa nehigijenska in pretesna za tri srese.

4.) Cesta od kolodvora Beltinci čez Lipovce—Gančane—Bogojino proti Vučji Gomili do Fokovec na cesto Martjanci—Prosenjakovci, 12 km. znesek Din 60.000.

5.) Regulacija hudournika Borosnak v dolžini 4 km po že od vodne zadrage izdelanih načrtih, ker poplavlja 170 oralov zemlje in ne spada v območje vodne zadrage v Lendavi, znesek Din 30.000.

6.) Izvedba namakalnih naprav po že izdelanih načrtih na travnikih v Turnišču, ki so največjega gospodarskega pomena za ondotno živinorejo, znesek po proračunu.

7.) Cesta Turnišče—Nedelica—Brezovica—Vel. Polana—Hotiza—brod na Muri — 12 km, znesek Din 70.000.

8.) Zgraditev higijenskih vodnjakov v Bistrici, Melincih, Ižakovcih in v Kapci (pri šoli, kjer je leglo tifusa), v Lendavskih in dolgovaških gorica, kjer je pomanjkanje vode.

9.) Razširjenje in čiščenje jarka Lipovja od Črensovec do Hotize v dolžini 6 km, znesek Din 10.000.

10.) Delna regulacija in ureditev potoka od Dobrovnika do Kamovec, v kolikor ne spada v področje vodne zadrage v Lendavi (obč. Dobrovnik), znesek Din 5.000.

11.) Delna regulacija in ureditev struge potoka Črnc v območju občine Beltinci v dolžini 3 km, znesek Din 10.000.

B.

1.) Ureditev občinske ceste Bukovnica—Dobrovnik v dolžini 5 km (obč. Dobrovnik), znesek Din 50.000.

2.) Cesta od broda na Muri pri Gibini—Laze—Bednja—Dolnja Bistrica—Žižki—Trnje—Gomilica, — znesek Din 35.000.

3.) Nadaljevanje preureditve občinske ceste Turnišče—Lipa—Odranci—Gor. Bistrica—Gornjebistriški brod na Muri kot priključek na banovinsko cesto v ljutomerskem srezu, ki konča pri gornjebistriškem brodu, znesek Din 50.000.

4.) Nadaljevanje in dovršitev preureditve občinske ceste od broda čez Muro, Benica—Pince z mostom čez Ledavo, znesek Din 45.000.

5.) Preureditev občinske ceste I. reda od banovinske ceste Turnišče—Genterovci do Nedelice v dolžini 800 m (obč. Turnišče) z mostom čez Ledavo, znesek Din 35.000.

6.) Preureditev občinske ceste Beltinci—Melinci—Ižakovci v dolžini 12 km (obč. Beltinci in Odranci), znesek Din 30.000.

7.) Ureditev občinske ceste Motvarjevci—Bukovnica z dvignjenjem in pogramozenjem v dolžini 1 km, znesek 6.000.

8.) Ureditev zvezne ceste med občino Kobilje in banovinsko cesto II. reda Kobilje—Dobrovnik v dolžini 2 km, znesek Din 20.000.

9.) Popravilo občinskih cest od Beltincev skozi Lipo—Gomilico—Malo Polano—Kapo do banov. ceste II. reda Lendava—Beltinci v dolžini 12 km, znesek Din 40.000.

10.) Pogramozenje in poprava občinske ceste med kolonijami v Pincah in Čentibi 4 km, znesek Din 10.000.

Gornja dela so navedena po vrstnem redu nujnosti in tvori program vsled tega tudi vrstni red javnih del in to iz državnega in banovinskega bednostnega sklada odn. fonda za javna dela sploh.

Prečitano in podpisano.

Dr. Bratina, s. r.	Trajbär, s. r.
Dr. Klar, s. r.	Lebar, s. r.
Klekl, s. r.	Hozjan, s. r.
Bačič, s. r.	Jaklin, s. r.
Cigan, s. r.	Litrop, s. r.
Žižek, s. r.	Vrečič, s. r.
Horvat, s. r.	Žerdin, s. r.

Znamo, da vse to naednok dosegnoti je nemogoče. Ali vüpamo se, da te najbole nujne potrebsčine pa li najdejo na odpreta vüha i bo Slovenska krajina dobila, ka prek Müre že vse pokrajine majo: Pošteno bolnico, več banovinskih cest, prvo hišo za siromake i še potrebna dva mosta, da se vežemo vküp bratje. Včas nam gučijo, da smo separatisti, to je, da se ločimo. Istina, če nas pa mostovje ne vežejo, moramo se ločiti, a tomi smo ne mi krivi, nego tisti, ki nas ne vežejo.

SAJ VEM, DA BO PREŠLO . . .

Saj vem, da bo prešlo,
a zdaj je le hudo:
Srce je kot vulkan,
ki bruha noč in dan.

Kakor krvavo morje,
v njem strašna vihra orje:
Valovi kipé do neba,
pogrezajo se do pekla.

Strast silna mi biča duhá;
in lena mi šla mimo mesá:
Še v telo udarila križa pečat,
iz njega izkoval bo bliser se zlat.

V teminah bóli kujem bisera,
iz školjk najglobljih pesem vre:
„Dá moč Vse pričüjüči
še v skušnjavi opolnoči!“

NEDELA

Tretja v Adventi.

Evangelium (Janoš 1). Poslali so Židovje z Jeruzalema duhovne i Levite k Ivanu, da bi ga pitali: Ti što si? I vadlivaš je, i ne je tajlo: i vadlivaš je: sam ne jas Kristuš. I pitali so ga: ka si tak? Elias si ti? i odgovoro je: ne sam. Prorok si ti? I odgovoro je: ne. Pravili so zato njemu: tak što si? naj odgovor damo onim, ki so poslali nas, ka praviš od tebe: Veli: Jas sam glas kričega yu püstini: Ravajte pot Gospodnovo, liki je velo Izaias Prorok. I ki so poslani bili, so bili z Farizeušov. I pitali so ga, i pravili so njemu: zakaj tak krstiš, čiš si ti ne Kristuš, niti Elias, niti Prorok? Odgovoro je njim Ivan govoreči: jas krstim vu vodi, na sredi je pa med vami stao, šteroga v neznate. On je, ki za menom pride, šteri je pred menom včinjeni! komi sam jaz ne vreden odvezati remenje obuteli njegove. Eta so vu Bethánii včinjena prejk Jordana, gde je Ivan krstvo.

Elektriko našoj krajini.

Po vsej novinarj Slovenije čtomo, da zdaj tū, zdaj tam majo veliko slavnost, ka so elektriko dobili. V Slovenskoj krajini se pa malogda čuje kaj od elektrike. V zadnjem časi je bio edino Rakičan tak srečen, da nje-mi ne bo trbelo več smrdljivoga petroleja žgati. Rakičanci se pa majo zahvaliti samo tomi, da so dobili te lepi posvet, ar majo kmetijsko šolo. Za takše kraje se pa bole brigajo.

V vsakoj vesi pri nas bi se gotovo najšlo konči telko kmetov, da bi si dalo elektriko napelati, kak si to dajo po vesnicaj drugih krajov Slovenije. Tudi občine same bi rade plačale po svojoj moči, vsega pa ne zmorejo, če njim drugi ničse nikaj ne pomore. Dobro bi bilo, da bi oblastnice malo lepše poglednoli to svojo pastorko — Slovensko krajino i bi za njo malo več žrtvūvati, ali konči teliko, kak žrtvūjejo za druge dežele Slovenije. V zadnjih letaj se malo pozna, da našo krajino tudi oblasti z ednim okom malo lepše gledajo, liki potrebnost bi bilo, da bi zastavile vse svoje moči i bi iz „zapuščenoga Prekmurja“ napravili pokrajino, kakšo si zasluži. Naše banske svetnike prosimo, da se tudi naša krajina elektrificira. Naše vesnice so strnjene, to se pravi, hiša je poleg hiše i vpeljava v nje ne bi bila težavna, samo dalnovod nam približajte vesnicam. Prvi falski dalnovod bi lahko šo kre vznožja naših bregač, to je z malim ovinkom proti Martjancom i naprej mimo Moravec, Tešanovec v Bogojino. Od te glavne napelave bi selezja cepile stranske, ki bi zajele vse bližnje vesnice. Druga napelava bi lahko šla od Beltinec prek Turnišča i Dobrovnika proti državnoj meji. Tretja napelava bi lahko šla kre glavne ceste, ki pela iz Beltinec skoz Črenovec proti Lendavi i s tem bi bila skoro polovica naše krajine elektrificirana. Na ednaki način bi se dala ostala polovica preskrbeti z elektrikov i brez posebnih težav. Samo vole i malo žrtve je potrebno, da se naša krajina ednok uvrsti med tiste srečne kraje, ki so deležni podpore od vseh strani. Kda se bo to zgodilo, bo postala naša krajina oblubljena dežela, ne zapostavljena „Sibirija“, ki jo ešče dnes ništerni s Preka gledajo, kak deželo pregnanstva. Dajte nam elektriko, da razsvetlmo našo lepo Slovensko krajino, naj spregledajo i vidijo vso njeno lepoto tudi tisti, ki so pri sunčanoj svetlobi zgubili vid, mogoče bodo pri elektriki bole videli. Dajte nam elektriko i ne pūstite, da si kvarimo oči pri slabom petroleji, ki je den za dnevom slabejši, ar mogoče tudi naša krajina po svojoj davčnoj moči zasluži, da se tudi njoj dodelijo podpore, ki so njoj potrebne.

Občinske volitve v Turnišči i po Sloveniji

so se vršile preminočo nedelo i to samo v nešternih krajih, kde so ešče ne bili volitve. Izvzemši 11 mest, v 66 je zmagala JRZ stranka, kak tudi v donavskoj i vardarskoj banovini. Na tom mestu objavlam o izid volitev od Turnišča. Vpisanih volilcov 1299, glasūvalo 801, v % 61.7. Glasūvalo na Litrop Štefana (JRZ I.) 602 volilcov, ki je dobo 22 odbornikov; i za Vojkovič Jožefa (JRZ II.) 199 glasov i 2 odbornika.

Uredba

o likvidaciji kmetskih dolgov.

III. poglavje.

Člen 7.

(1) Plačilo dolgov, obseženih s to uredbo, nasproti denarnim zavodom, kreditnim zadrugam vseh oblik in tistim zadrugam, ki so smele po svojih pravilih dajati denarne kredite kmetom zadrugnikom, izvzemši nabavljalne in potrošniške zadruge vseh oblik, nadalje plačilo dolgov njih vezam, toda samo za dolgove kmetov, ne pa zadrug, in okrajnim pripomožnim skladom prevzame Privilegirana agrarna banka, ki se pooblašča, da uredi te obveznosti za račun države po določbah te uredbe in izterjuje terjatve iz le-teh. V dvomu, ali je kaka ustanova denarni zavod ali katera izmed omenjenih zadrug, odloči minister za trgovino in industrijo oz. minister za kmetijstvo sporazumno z ministrom za finance.

(2) Te ustanove morajo izročiti Privilegirani agrarni banki v 3 mesecih s posebnim seznamom vse upniške listine o teh dolgovih obenem z listinami o izvedenih zavarovanjih, supergarancijami, zavarovalnimi superpolicami, protesti in vsemi ostalimi spisi, na katere je vezano dokazovanje in ostvarjanje gorenjih terjatev, kakor tudi vse podatke o nepremičninah zavezanih oseb. Te ustanove izroče Privilegirani agrarni banki poseben seznam po bilanci dokončno odpisanih terjatev na Privilegirano agrarno banko, ki pridobi glede njih vse upniške in ostale pravice in postane s tem imetnica vseh zastavnih pravic (vknjižb, predznamb, hipotek in zaznamb) dosedanjih upnikov v istem vrstnem redu, ne da bi opravila kakršna koli posebna dejanja.

(3) Zadruge izroče te listine v 3 mesecih po svojih revizijskih zvezah, če so v teh zvezah včlanjene.

(4) Privilegirana agrarna banka je upravičena, pregledovati po svojih organih knjige in listine pri ustanovah iz odstavka (1) tega člena in ugotavljati verodostojnost podanih prijav.

Člen 8.

(1) Kmetje, ki so dolgovali ustanovam iz odstavka (1) člena 7., prenehajo biti njih dolžniki in postanejo dolžniki Privilegirane agrarne banke, kateri odplačujejo te dolgove po predpisih člena 28. uredbe.

(2) Vse dolžniške listine takih kmetov, po katerih je bila zamujena oprava kakega pravnega dejanja, predpisane po občnem pravu (gradjan-skem zakoniku, meničnem zakonu itd., kakor: protest, notifikacija, izmena listine, vložitve tožbe itd.), po zakonu o zaščiti kmetov ali po kateri izmed prejšnjih uredb, zaradi česar so upniki kako pravico izgubili, obdrže še nadalje svojo popolno pravno obveznost, kakor da zamude sploh ni bilo, in ostanejo vse prvotno zavezane osebe v zavezi po teh listinah, dokler ne izplačajo teh dolgov popolnoma.

Člen 9.

(1) Privilegirana agrarna banka pregleda, ali imajo njej izročene upniške listine pravno vrednost in ali spadajo dolgovi po teh listinah pod predpise te uredbe; nato pa odobri, ko napravi potrebne izpremembe, izračun o višini dolgov posameznih dolžnikov, ki so ga napravile ustanove iz odst. (1) člena 7. Od tistega dela terjatev, ki je ugotovljen po odstavku (1) člena 4., se odbijejo že po knjigah dokončno odpisane terjatve, kolikor niso zadostno pokrite s hipoteko, in tako dobljena vsota se zniža za 25%; temu znižanemu znesku pa se doda še terjatve, ugotovljena po odstavku (2) člena 4.

(2) Če nima upniška ustanova dolžniških listin, mora izročiti Privilegirani agrarni banki izpisek iz poslovnih knjig, ki ga podpiseta upnik in dolžnik, in potrdilo pristojnega sodišča, da se izpisek ujema s knjigami. Če dolžnik izpiska iz knjig noče podpisati, ugotovi obstoj dolga sodišče. Če izpodbija Privilegirana agrarna banka veljavnost ali pravilnost izročenih dolžniških listin ali če odkloni prevzem terjatve zaradi pomanjkljivosti, odloči sodišče na upnikov predlog ali tožbo o obstoju, višini iz značju dolga.

Člen 10.

(1) 25%ono znižbo, izvršeno po prednjem členu, so dolžne pokriti ustanove iz odstavka (1) člena 7. izključno le v breme vrednosti svojih dejanskih rezerv in v breme 50% vrednosti svoje glavnice, vplačanih in dolgovanih deležev; pri tem morajo prišteti odpise, opravljene izza dne 20. aprila 1932 do uveljavitve te uredbe, izločiti pa s sanacijo izza dne 20. aprila 1932 na novo vplačano glavnico.

(2) Kolikor se s temi vrednostmi izvršena 25%na znižba ne dá pokriti, pokrije nepokrito razliko držav tako, da izda tem ustanovam za znesek te razlike obveznice po odstavku (2) člena 11.

(3) Ugotavljanje te razlike do 25% se nadzira po pravilniku, ki ga predpišejo sporazumno minister za finance, minister za trgovino in industrijo in minister za kmetijstvo.

Člen 11.

(1) Privilegirana agrarna banka odobri po členu 9. ustanovam iz odstavka (1) člena 7. v tekočem računu 50% dela terjatev, izračunanega po odstavku (1) člena 4., in ves znesek dela terjatev iz odstavka (2) istega člena.

(2) Za ostanek v višini 25% skupne ne znižane terjatve v smislu člena 9. dá država tem ustanovam obveznice, ki jih izda za njen račun Privilegirana agrarna banka. Te obveznice se obrestujejo po 3% na leto ob amortizacijskem roku 20 let v enakih letnih obrokih. Vsebinsko, obliko in način izplačila-amortizacije obveznic predpiše minister za finance s pravilnikom.

(3) Denarne ustanove iz odstavka (1) čl. 7. smejo bilansirati v svojih knjigah svoje terjatve iz tekočega računa pri Privilegirani agrarni banki in pa obveznice iz tega člena po imenskih zneskih.

Člen 12.

(1) Ustanovam iz odstavka (1) člena 7. v tekočem računu odobrene terjatve in obveznice, izdane po členih 10. in 11. te uredbe, so njih terjatev proti državi in poroštvuje za njih plačilo država.

(2) Začenši s prihodnjim proračunskim letom, pa ves čas trajanja gorenjega odplačevanja zavaruje minister za finance s finančnim zakonom vsako leto potrebno pokritje za izplačilo anuitet iz člena 14. uredbe, če se pokaže potreba takega pokritja, in postavi v proračun državnih razhodkov vsote, potrebne za opravljanje obrestne in amortizacijske službe po izdanih obveznicah.

Člen 13.

(1) Privilegirana agrarna banka izda, ko ugotovi vsote terjatev po členu 9. uredbe, vsaki posamezni ustanovi iz odstavka (1) člena 7. potrdilo o višini terjatev v tekočem računu, odprtem po odstavku (1) člena 11.

(2) Besedilo in obliko potrdila predpiše minister za finance.

Člen 14.

(1) Terjatve, priznane v tekočem računu pri Privilegirani agrarni banki, se izplača ustanovam iz odstavka (1) člena 7. v 14 (štirinajstih) letih z letnimi obrestmi po 3% (tri od sto) v enakih letnih obrokih (anuitetah).

(2) Prvi anuiteti je rok dne 31. decembra 1937.

(3) Minister za trgovino in industrijo oz. minister za kmetijstvo sme dovoliti denarnim ustanovam iz odstavka (1) člena 7. pod zaščito, katerih terjatve se morajo likvidirati po tej uredbi, na njih prošnjo podaljšavo roka glede odložitve plačil.

Člen 15.

(1) Če ugotovi Privilegirana agrarna banka ob prejemu upniških listin ali med urejevanjem razmerij po le-teh v letu dni od prejema, da je kaka listina ali terjatve s katere koli strani pomanjkljiva ali pa dolg po njej ni obsežen s predpisi te uredbe, vrne tako listino ustanovi, od katere jo je prejela, in zniža tej ustanovi za njen prej priznani znesek terjatev v tekočem računu dotične ustanove.

(2) Če Privilegirana agrarna banka upniku listine vrne, začno teči za upnika od dne prejema takih listin novi zastaralni roki, določeni po veljavnih zakonih, če ni bila ta terjatve že zastarana v trenutku izročitve Privilegirani agrarni banki.

Člen 16.

Da se zavaruje ustanovam iz odstavka (1) člena 7. redno odplačeva-

nje terjatev po tekočem računu, se osnuje pri Privilegirani agrarni banki „sklad za odplačevanje kmetskih dolgov“, ki ga upravlja upravni odbor Privilegirane agrarne banke.

(2) V sklad za odplačevanje kmetskih dolgov se stekajo te le vsote:

a) vsota pobranih letnih obrokov, ki jih prejme Privilegirana agrarna banka po obveznostih dolžnikov;

b) vsi drugi prejemki po obveznostih dolžnikov;

c) proračunska dopolnitev enoletnega obroka, ki ga polaga država po odstavku (2) člena 12. uredbe, če ne dosežejo vsote iz točk a) in b) višine dospele anuitete.

Člen 17.

(1) Stroške zaradi ureditve, pobiranja in ostalih poslov po prevzetih terjativah ustanov iz odstavka (1) čl. 7. plačuje Privilegirana agrarna banka v breme sklada za odplačevanje kmetskih dolgov. Višino teh stroškov predpiše na predlog Privilegirane agrarne banke minister za finance.

(2) Znesek prvih stroškov za organizacijo tega poslovanja določi minister za finance sporazumno s Privilegirano agrarno banko, založi pa to vsoto predjemoma Privilegirana agrarna banka v breme sklada za odplačevanje kmetskih dolgov.

Člen 18.

(1) Privilegirana agrarna banka se pooblašča, da izda ustanovam iz odstavka (1) člena 7. in odstavka (1) člena 11. uredbe na podstavi njih terjatev iz tekočega računa na njih zahtevno bone do višine teh njihovih terjatev.

(2) Ti boni se imenujejo: „Bon za odplačilo kmetskih dolgov pri Privilegirani agrarni banki“ in služijo tem ustanovam, da si priskrbe denarnih sredstev z lombardiranjem.

(3) Kmetje, ki so postali po čl. 8. uredbe dolžniki Privilegirane agrarne banke, odplačujejo banki svoje dolgove lahko z odkupom takih bonov od ustanov iz odstavka (1) člena 7. v višini njih imenske vrednosti.

(4) Za znesek bonov, prejetih v odplačilo dolga, zniža Privilegirana agrarna banka dolg posameznega dolžnika in zniža za isto vsoto tudi terjatev dotične ustanove v tekočem računu.

(5) Natančnejše določbe predpiše minister za trgovino in industrijo sporazumno z ministrom za finance s pravilnikom.

Člen 19.

(1) Obveznice, izdane po členih 10. in 11. uredbe, se smejo uporabljati za plačilo davčnih zaostankov do vštete leta 1932. (§ 28. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 18. febr. 1934 in § 49. zakona o proračunskih dvanajstih letih do leta 1935/36. z dne 29. julija 1935) in za plačilo ne plačane dopolnilne takse do vštete leta 1935. Minister za finance predpiše s pravilnikom način in pogoje tega plačevanja.

(2) Ustanove iz odstavka (1) čl. 7., ki so pod zaščito po uredbi II. št. 41.032/K z dne 23. novembra 1934, zadruge in zveze pa po uredbi št. 81.070/V z dne 23. novembra 1934, morajo na zahtevo prepustiti svojim starim vlagateljem in drugim starim upnikom prejete državne obveznice sorazmerno z njih vlogami in terjativami po predpisih pravilnika iz odstavka (1).

(3) Te ustanove morajo vsote, ki jih dobe z amortizacijo, izročiti ali lombardom teh obveznic, uporabiti izključno za izplačilo svojih starih vlagateljev in upnikov.

Člen 20.

(1) Za zavarovanje vseh dolgov, prevzetih za račun države, dobiva Privilegirana agrarna banka pravico, postavljati na osnovi dobljenih listin hipoteko v celotni višini dolga na vse nepremičnine vseh zavezanih oseb. Sodišča vpišejo take hipoteke na zahtevo same Privilegirane agrarne banke na podstavi overovljenega izpiska iz njenih knjig, ne da bi zahtevala dolžnikovo privolitve in predložitve zemljiškega lista (tapije), dolžnikom pa morajo vročiti o postavljeni hipoteki odprave sklepa.

(2) Obremenitve, postavljene v letu dni od dne, ko dobi ta uredba moč, na nepremičnine zavezanih oseb, ki so postale dolžniki Privilegirane agrarne banke po odstavku (1) čl. 8. uredbe, imajo vrstni red šele za hipoteko, ki jo postavi Privilegirana agrarna banka po prednjem odstavku.

Tiskovine: „Potrdilo“, „Obveznica“ in „Obračun“ za zaščito kmetskih dolgov, dobite po najcenejši ceni pri Balkanyi Ernestu v Lendavi.

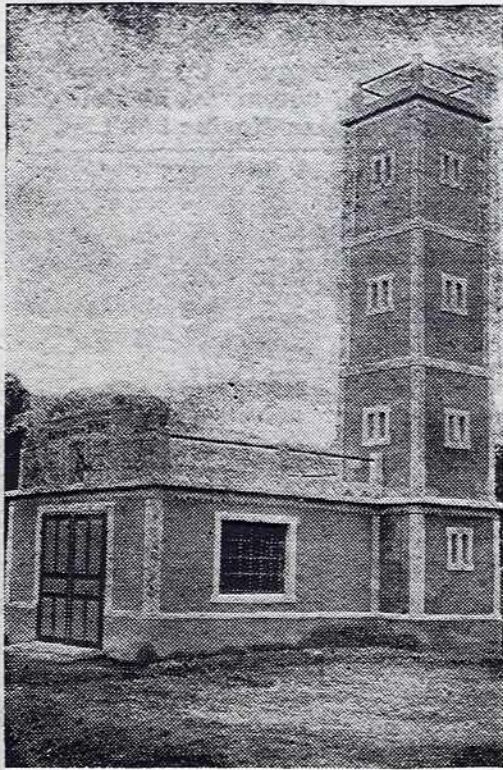
Prostovolna gasilska četa v Žižkih.

Imenüvana četa se zahvaljuje vsem, ki so se trudili ino pomagali na kakšikoli način pri zidani gasilskoga doma. Vsem bodi povedano na tom mestu: prisrčen Bog plačaj!

Posebno se zahvali četa, g. nar. poslanci Dr. Klar Franci, ki so blagovolili prevzeti pokroviteljstvo nad našov proslavov, predvsem pa se zahvaljuje velč. g. dekani Jerič Ivani, ki so nam blagoslovili naš gasilski dom. Bog plačaj za trud tudi domačoj duhovščini velč. g. Zdravec Matjaši, plebanoši i velč. g. Trobina Stanislavi, kaplani, ki sta se radi odzvala našoj prošnji i nam šla na roko v vsakom pogledi.

Prav prisrčna hvala tudi g. sreskomi načelniki Dr. Bratini, ki so s svojov prisotnostjov počastili našo proslavo i pa za lepi govor, ki so ga meli pri toj priliki.

Zahvalujemo se tudi župnomi starešinstvi i ostalim članom iz Lendave, ki so posetili našo proslavo. Zahvalujemo se vsem četam bližnjim i dalešnjim, štere so bili zastopane korporativno i tudi onim, štere so poslale samo delegate. Posebno čast so si zaslužile čete Lendavska i Beltinska, šterive sta prišle z društvenimi zastavami i stem zdignole sijaj proslave.

Novi gasilski dom v Žižkih, šteri je bio 13. sept. na slovesen način blagosloven.

Vsem tem ino šče drugim, štere smo pozabili omeniti, povemo prisrčen Bog plačaj! Sv. Forjan naj Vas čuva vekičnega i zemelskoga ognja.

Žerdin Martin, tajnik.

Politični pregled.

Anglija. Velika Anglija je jako vznemirjena zavolo ženitve svojega mladoga krala. Odebrao si je te mladi krao edno 40 let staro žensko, ki je že dvakrat ločena od svojiva dva prvejšiva moža, gospo Simpsonovo. Ženska je prej jako lepa i priljučna pa se mladi krao šče rajši odpovedati korone i trona, kak pa nje. Njegov stopaj je jako razburo celi angleški svet, posebno cerkvene anglikanske kroge. Državna vera v Angliji je najmre anglikanska, štera proti božim zapovedam toti dovoli ločitev zakona, a vendar ne dovoli, da bi se oktobra ločena žena mogla dati kronati za angleško kralico. To niti državni zakoni ne dovolijo. Gospo Simpsonovo so odposlali z Londona i se je naselila v Parizi. Prvi mož njej je bio ameriškanski nižji oficer, te drugi pa trgovec. Kak se bo cela zadeva razplela, bomo po priliki poročali. Ženske so igrle jako veliko vlogo v Angliji od nekda, samo zavolo žensk je angleški narod odpadno od prave Kristušove vere, v štero so se pa že milijoni nazaj povrnoli.

Boji v Španiji. Verobranci ešče nemajo celoga Madrida, pač pa so napredovali v njem. Rusi pošilajo vnojo vojnoga materijala v Španijo i tri velike ladje so znova na poti s strli-

voim i z moštvo. Zato ide žmetnej zdaj Frankovim veroborcom napredovanje. V Angliji so zamerili, zakaj ide 6000 Nemcov na pomoč verobrancom v Španijo. Nemška vlada je odgovorila, da so to dobrovolci. Če smejo ruski belgijski i drugi dobrovolci pomagati španskim komunistom, smejo nemški dobrovolci tudi pomagati nekomunistom. Pameten i pravičen odgovor.

GLASI SLOVENSKE KRAJINA.

Farno pismo za svoje izseljence so poslali g. Vadovič Rudolf beltinski plebanoš. V njem opominajo svoje vernike v tujini, naj ostanejo trdni vu veri, naj adventsko i vüzemsko spoved redno opravljajo, redno hodijo k svetoj meši po nedelaj i svetkaj, kajti tisti Jezus je tudi v tujini v cerkvi, kak v domačoj. Nadale je prosijo, naj ljubijo svoj materni jezik i zato naj si naročijo liste iz domovine.

Za tajnika Prosvetne Zveze v Maribori je imenüvani g. Camplin Ivan, sotrudnik naših listov, bivši jürjanski kaplan. Čestitamo.

Beltinci. Izseljeniška nedela je minolo v kak najlepšem spomini na naše izseljence. Predpoldne smo se jih spominali z molitvijov v cerkvi, popoldnevi pa z lepov akademijov, štero

se v svojem referatu: „Slovenska narodnostna meja na severovzhodu“ (str. 19—35) ozira tudi na narodnostne meje in prilike v Slovenski krajini (str. 20—21, 28—31), kjer obravnava v glavnem narodnostne razmere v naši krajini po 1868. — po uvedbi dualizma na Madžarskem, ki je poznala samo en narod v državi — madžarski ter se je državna misel istovetila z narodno.

Izseljenški vestnik — Rafael prinaša v 10. številki članek: „Izseljenstvo Slovenske krajine“ (I. Škafar) kjer se označuje sedanji značaj prekmurskega izseljenstva (sezonsko) in so podane razmere, v katerih žive naši izseljenci v Severni in Južni Ameriki ter Franciji. Poudarja se, da naj bodo tudi prekmurski izseljenci zadostno oskrbljeni z izseljenskimi duhovniki, posebno oni v Franciji. V vzgled nam naj služi Poljska, ki ima tudi mnogo svojih izseljencev raztresenih po najrazličnejših krajih Francije — pa res vzorno za nje skrb. „Kako je našim hudo, ko vidijo, kako drugi narodi skrbé za svoje, za naše se pa domovina v tem oziru nič ne zgane!“ — Povdarja se tudi potreba, da se naj stiki z prekm. izseljenci v Severni Ameriki poživijo. To je zelo potrebno. Pri tej priliki naj omenimo to, da se posvečuje posebno zadnje čase precej pažnje našemu izseljenstvu in zato

je priredilo prosvetno društvo. V nabitopunoj dvorani je na akademiji govoril od razmer naših delavcov v tujini, šef borze dela g. Kerec.

STAROSLOVENSKE MOLITVENE KNIGE odavam po 12 Dinarov. ZVER IVAN, knjigovezec v Murškoj Soboti.

Podpora na naše liste so nam sledeči gospodje poslali: Pertot Kristian, civ. geometer, Sobota 40 Din, Sočič Franc, kavarnar, Sobota 25 Din, Bencik Janoš, Ptuj 5 Din, N. 50 Din, Mikuž Fr. Rakičan 10 Din, Kristofič Peter, Sv. Martina 30 Din, Dr. Trstenjak Alojz, Maribor 20 Din, Dr. Kočar Josip, Zagreb 50 Din, Zver Terezija, Žižki iz Francije 650 Din. Gda se tem dobrotnikom iz srca zahvalimo, se zahvalimo z ednim tudi vsem, ki neščejo biti objavljeni i ki so nam bogatejšo naročnino poslali. Vsem Bog povrni doma i v tujini. — Vredništvo.

Beltinci. Istina je, da je bilo zaplenjeno vino vkradeno z pivnic v občinskoi hiši, to svedoči novo okno. Iskalo se je tudi v lagvi, pa ne najšlo. To naj nikoga ne boli. Istina je tudi, da so se roji razbili i preša razlúčala, kak smo poročali a izostalo je v poročili, da so bili bivšega župana Baligač Štefana bratovoga sinü. — Belt.

Krščanski delavci! Za lendavski srez se je ustanovila delavska orgnizacija „Zveza delavcev“ v Lendavi, ki je podružnica Jug. strokovne zveze v Ljubljani. — Vse krščansko delavstvo vseh strok naj taki pristopi v organizacijo, ar to organizacijo vodijo pošteni i zaneslivi krščanski možje, ki ščejo vsakoga delavca organizirati v pravom krščanskem duhu. — Zglasiti se je na župnišči v Lendavi.

Šolska mladina v Mačkovci vprizori dne 20. decembra popoldnevi ob 2 vöri drugo lastno igrö šolskoga upravitela pod naslovom „Sirota“. Vstopnina prosta. Za vdeležbo vsi vlüdno vableni!

V. Polana. Obeso se je 7. dec. Tivadar Štefan, mladi, dober, pošten mož, kotriga Mar. družbe i cerkveni pesmar. Zmešalo se njemi je pred kratkim i se zdravio v umobolnici v Novom Celji. Prišo je eden den pred tem dogodkom viditi zdrav domo, a prvo noč ga je pali zgrabo beteg i z sveta spravo. Molimo za njega.

Tečaj za esperantski jezik se namerava odpreti v Soboti. Ki se zanimajo za njega, naj 14. dec. večer ob 7. pride v osnovno šolo. — Dr. Glačnik.

Gančani. 7. dec. so zapustili to tužno dolino i se preselili v večnost Tratnjek Matjaš v 65 leti starosti. Pokojni so bili krščansko vzgleden i delaven človek, ve nam je že to svedok, da so bili naročnik naših listov od začetka izhajanja „Marijinoga lista“ i „Novin“. Pred leti je uredništvo prosilo neke številke „Novin“, pokojni so je meli i so osebnostno zročili upravi. Za njimi žalujejo žena vdovica, hči Ana, sin Jožef i sina v Ameriki, Lujz v Čanadi, Števek v Argentini i rodbina. Najbole pa žalijeta za njimi vnükca Micika i Lujzek. Vsem naše iskreno sočutje, pokojnomi pa večen mir.

Vel. Polana. Zvolo se je pri nas nov. 29. na občnom zbori odbor Kmečke zveze. Predsednik Kotnjek Jožef, tajnik Prša Štefan.

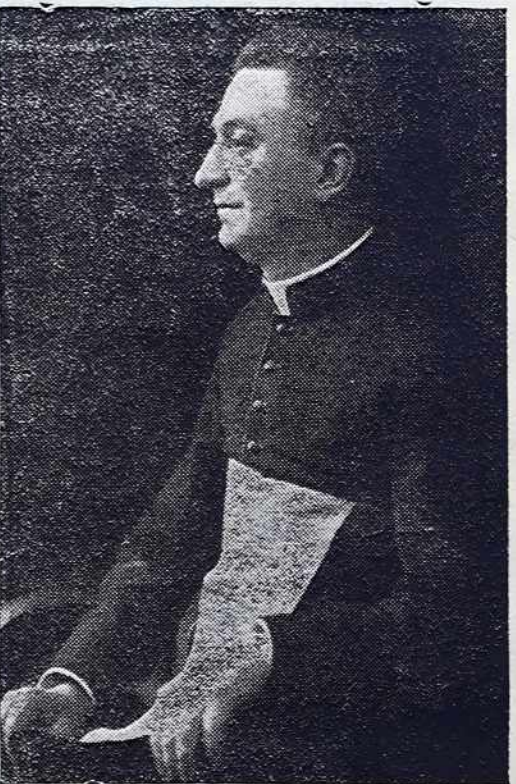
upamo, da se bomo v kratkem tudi v tem našem perečem vprašanju premaknili z mrtve točke.

Slovenska straža. V 2. številki V. Novak v članku „Narodna zavest v Slovenski krajini“ zavrača poskuse madžarskih znanstvenikov, da bi dokazali madžarski značaj pisateljev Slovenske krajine in pojasni, zakaj ni bila narodna zavest med Muro in Rabo tako izrazita, ampak je „bolj trpna“. Nakaže N. tudi pot, kako da se bo mogla pri nas zakoreniniti narodna zavest — namreč, da „moramo širiti predvsem razumevanje in ljubezen do slovenske kulture“.

Izseljenški vestnik — Rafael. V enajsti številki (str. 108) je izšel za izseljenstvo naše krajine zelo pomemben članek: „Čemu Rafaelovo podružnico za Slovensko krajino“, v katerem pisec (I. Škafar) utemeljuje potrebo ustanovitve take samostojne podružnice. Pravi, da je naše „pokrajinsko vprašanje tako obširno in j tudi težko, da je nujno potrebno, da se nekaj oseb specielno temu posveti in si za to delo ustanovi samostojno podružnico Rafaelove družbe“. — Ker upamo, da bodo vsi merodajni krogi to zamisel podprli, smemo pričakovati, da se bo v kratkem — uresničila. Priprave so že v poteku.

Sv. Oča zbetežali.

Svetomi Oči, Piji XI. so se zvužgale žile i osekla noga. Zednok nega smrtné nevarnost, a ar so visoki betežnik velike starosti, se beteg zna poslabšati. Naša cerkvena oblast je odredila molitve za Njegovo Svetost. Molimo za betežnoga Kristušovoga namestnika, da jih dober Bog ohrani ešče dugši čas za nas.

Novi belgrajski nadškof dr. Josip Ujčić, dozdaj profesor za moralko na ljublj. bogoslov. fakulteti.

Pisma naših iz tujine.

Sobočan Agata, Kovač Jožef, St. Koulumb, iz Trnja: Pozdrav pošilava starišam i sestram, celoj črenosvovskoi fari i vsem gospodom sotrudnikom pri Novinaj i M. listi, šteriva lista sta edina tolažba v toj mrzloj tujini. Bližajo se božični svetki, veseliva se malomi Jezušeki, šteroga blagoslov tudi vsem Vam želeva. Na podporo naših listov pošilava vsaki 4 franke. Bog živi celo Slov. krajino!

Marič Katika, St. Koulumb, iz Vančavesi: Pozdravljam svojo tužno mater, brate i sestre pa celo tišinsko faro i celo Slov. krajino. Z dragim Jezušekom Vam vsem želim blažene božične svetke i na podporo naših listov pošilam 5 frankov.

Lepoša Ana, St. Koulumb, iz Tešanovec: Pozdrave pošilam moževi, materi, sestram, brati, celoj rodbini, sosedam i Martjanskoj fari. Iz srca se zahvalim na rednom pošilanjih vaših listov, štere rada čtem, posebno me veselijo lepe predge.

Balažic Marija, Villars Eu. Pous, iz Hotize: Prečasti gospod duhovni oča i urednik Novin. Falen bodi Jezus Kristuš i Marija, naj bodeta pomočnika za vse Vas, kak za nas v toj žalostnoj tujini. Prav iz srca pozdravljam Vas preč. g. urednik, kak tudi malo občino Hotizo i g. kaplana, celo Slov. krajino i vso rodbino z decov, posebno pa stariše i malo dečico, naj molijo za svojo mamiko, ka srečna i vesela pride šče ednok domo. Vaše liste, v šterih najdem edino tolažbo, redno dobivam. Želem Vam preč. g. urednik, kak tudi vsem svojim domačim, vesele božične svetke i srečno ino blagoslova puno novo leto.

Prša Martin i žena Kata, Clirmaille iz Trnja: Pozdrave pošilava Vam preč. g. urednik i Vam želeva, ka bi ešče duga leta širili naše liste, šteri so nam v velko tolažbo tu v tujini. Gda dobim Vaše liste, se mi vidi, kak da bi dobo pisma od svojih dragih starišov, šteri pa že, žali Bog, počivajo pod hladnov zemlov. Naj njim bo vsmileno Srce Jezušovo. Pozdravlava tudi svojega dragoga očoi i mater, brate i sestre, vsaka z decov i fermansko botrino, rodbino i vse sosedé, kak tudi Trnarsko i lžekovsko rojstno ves. Pozdravljam tudi mojo drago sestro, nevesto i sestrinoga sina, ki se nahaja z menov tu v toj mrzloj tujini. Vsem vküp želeva srečne i vesele božične svetke. Na podporo naših listov pošilava 10 Din. Z Bogom rojstna domovina!

Kaj pišejo o nas.

Bogoslovni vestnik, števil. III. letošnjega letnika prinaša razpravo: „Zaveza“ in „Mojzes“ od univ. prof. dr. M. Slaviča, kjer pisec razpravlja o tem, ali naj pišemo in govorimo o svetem pismu starega ali novega „zakona“ ali „zaveze“ in ali „Mozes“ ali „Mojzes“. Pri tem ugotavljanju se ozira tudi na rabo teh izrazov pri naših prekmurskih pisateljih; gl. str. 181 o rabi besed: kamnitih tabel (Štefan Kuzmič, Jan. Kardoš in prekm. kat. katekizem). Izraz „zakon“ je češkega izvora i sta ga pri Slovencih širila Štefan Kuzmič in Britanska in inozemska sveta pisemska družba (str. 183—4 in 186). Št. Kuzmič je vplival v tem oziru na Fr. Remca, prevajatelja sv. pisma Britanske bibl. družbe (str. 187). — Prvotno so prekmurski Slovenci (oba Kuzmiča) rabili obliko Mojzes. Pozneje so podlegli madžarskemu vplivu (Janoš Kardoš, Peter Kollár) in katoličani in evangeličani in so rabili obliko „Mozes“, Mešeš. Leta 1909. so se katoličani povrnili k rabi oblike „Mojzes“ (str. 192).

Naši obmejni problemi. Referati na omladinskem narodno-obrambnem tečaju družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 1936. — Prof. F. Baš

Kmet i politično življenje.

II.

Marks Karol je postavil načelo, da morejo biti merodajni za ureditev gospodarskoga i vsega javnoga življenja ljudje, šteri spadajo v drugo stopnjo proizvodnje gospodarskih dobrin, to je oni, šteri polodelske proizvode predelavajo, to je delavci. A tudi proti tomi se je pojavil odpor. Nastano je pokret, šteri ide za tem, da naj bodo za vreditev vsega javnoga življenja merodajni ljudje, šteri spadajo v prvo stopnjo proizvodnje gospodarskih dobrin, a to so v prvom redu — kmetje. Brez kmetov nega delavcov, a tudi ne trgovcov, ar delavci ne bi meli kaj predelavati, trgovci pa ne kaj odavati. Nemre se peči kruh, če nega pšenice, a pšenico pridelal kmet. Tak je kmet fundament vsega gospodarskoga življenja i zato mora on sam voditi vse gospodarstvo. V takšoj ureditvi družbe, kda bi meli vso oblast prvinci, to je ljudje, šteri spadajo v prvo stopnjo proizvodnje dobrin, bi bio kmet kak najmočnejši nosilec političnoga, kulturnoga i gospodarskoga življenja. Kmet bi sam določal cene kmečkim pridelkom sorazmerno z cenami drugih proizvodov. A zdaj njemu drugi diktirajo cene. Tovarnarje i trgovci si napravijo račun: izdelava predmeta me košta 6 Din, jaz ščem zaslužiti na njem 4 Din., tak bom ga odavao za 10 Din. Tū si on stroške priračuna. Pri kmeti je pa ne tak. Celo eden bivši kmetijski minister je etak modrivao: Bolnice zmorojo plačati za 1 kg. kruha 4 Din. Iz 1 kg. pšenice se dobi približno 1 kg. kruha. Tak bi 1 kg. pšenice mogla koštati bar 3 Din., če se 1 Din računa za stroške v mlini i drugo. A pšenica mora prle kak pride v pekove roke, iti skoz vnoge roke (mlinar, trgovci) i vsaki bi šteo nekaj zaslužiti. Samo mesto toga, ka bi se zdaj te zaslužek kcoj šteo k onim 3 Din, tak ka bi pek morao pšenico plačati pravimo po 5 Din., se te zaslužek i vsi drugi stroški od tej 3 Din odbijejo, tak ka nazadnje 1 kg. pšenice košta samo 1 60 Din.

Tudi vse kulturno življenje se mora približati kmeti. Ne je zadosta, če mamdo dosta šol, ki davlejo nepraktične inteligente, šteri ne vejo i neščajo prijeti za nikše ročno delo, ar je je šola oddalila od naroda. Šole morajo odgovarjati socialnoj potrebi pokrajine. V kmečkoj državi naj bodo kmečke. Šole naj bodo povezane z narodnim življenjem, ne pa da bi fabricirale ljudi brez vere i narodnosti. Tak bi se moglo vse politično, gospodarsko i socialno življenje ravnati po kmečkom stani i vsi drugi stani bi se mogli podrediti njemu. V tom ne obstoji nikša nevarnost za diktaturo kmečkoga stana, ar kmet ne stremi za oblastjov nad drugimi stanov, on je ne sebičen, nego pun ljubezni do bližnjega, zahteva pa svoje pravice i mesto, štero njemu v življenji mora pripadati.

Na te način ščejo pristaše toga kmečkoga pokreta rešiti tudi socialno pitanje, oni ščejo na te način odpraviti vse nevole, štere terejo človeka. Mi pa ščemo na drugi način odpraviti vse krivice i nevole, štere dnes

težijo človeka. Mi neščemo, ka bi samo eden stan, naj bo ešče tak številan, meo vso oblast nad drugimi stanov. Mi ščemo, ka bi vsi stanov meli oblast, ščemo, ka bi vsaki stan za sebe rešavao vsa pitanja, štera se njega tičejo. Kmetje bi rešavali pitanja, štera se njih tičejo, trgovci bi rešavali svoja pitanja. Mi se borimo za slavnosko državo. Kak naj bi zgedala takša država, od toga drugoč. Dnes smo šтели samo prikazati, kak je kmet počasi z razvojem prišeo do svojih pravic, kak se vsigdar bole zaveda tej svojih pravic i šče biti nosilec gospodarskoga i političnoga življenja, a ne samo predmet, za šteroga bi se političarje zanimali samo te, kda potrebujejo njegove kruglice.

Tudi mi se borimo za to, ka kmet dobi svoje pravo mesto v političnom življenji, ka postane on nosilec življenja. To pa lahko postane samo tak, če se prenesejo na njega vse pravice i dužnosti, štere njemu pripadajo. V prvoj vrsti se morajo prenesti na njega vse pravice i dužnosti, štere ma on v okviru občine. Občina je najmenjša celica v zgradbi države, kde lejko kmet razvije vso svojo politično i gospodarsko delavnost. Samo denesnje občine so samo upravne jedinice, v šteroj župan z odborniki vrši samoupravno službo. V vno go menšoj meri so občine tudi gospodarske jedinice. Če pa ščemo, ka bo kmet postao delaven član občine, morajo biti občine gospodarske, kulturne i politične jedinice. V okvir občine morajo priti vsa ona dela, štere poedinec nemre izvršiti. Občina mora skrbeti za red i mir, za šole, ceste, za zdravje i prosveto. V pravoj demokraciji bodo občine morale skrbeti za bolnice, šole, za napredek kmetijstva, za obrambo proti raznim gospodarskim škodljivcom, za melioracijo zemle, za elektrifikacijo. Vse te i spodobne posle bo mogla vršiti občina pod strokovnim vodstvom kvalificiranih uradnikov, a ne pod vodstvom raznih pisacov. Vse te posle bo morala vršiti občina pod vodstvom župana i odbornikov i strokovnim vodstvom zdravnika, pravnih agronomov. Tak bo občina država v državi. Kak pa bo za vse to občina nūcala tudi finančna sredstva, peneze, zato pa mora meti občina tudi finančno samoupravo, tak, da bo občina sama razpolagala s svojimi penezi. Mesto ka bodo občinarje plačivali davek i do tej penezi šli v Beograd, odkec dobimo nazaj samo eden mali deo v obliki kakšega popravila cest eli regulacije Mure, bi mogli občinarje plačivati dačo občini.

Višša politična zajednica, banovina bi pa mogla skrbeti za takša dela, štera presegajo finančno moč občin, kak pošto, železnice i drugo. Po tom načeli bi politična oblast etak izgledala: Podlaga vsega bi bile male občine. Več občin bi se združile v župe, več žup v banovine, te v pokrajine i nazadnje v vrhovno državno oblast. Te pride kmet do svojih polnih pravic. A brez izobrazbe ne more priti. Ž njim ednake pravice pa morajo meti vsi stanov.

— roma. —

Janko Verbajnsak:

Kaj ima delaven človek od Kristusa in njegove sv. Cerkve.

Poleg ruske Volge, mednarodnega Dunava, poleg naše Save, Drave in Mure poznam še en mogočen veletok, po katerem ne teče voda, ampak solze hvaležnosti za vse prejete dobrote in ta veletok ima svoj izvir v odprtem Srcu Kristusovem tam na križu in v njegovi sv. Cerkvi.

Jezusovo življenje in njegov nauk o novi zapovedi je rodilo že v prvih krščanskih časih najboljše sadove. „Vsakemu pa se je dodelilo, kolikor je potreboval“, tako beremo v Dejanju apostolov. Prve kristjane, ki so bili še popolnoma prežeti Kristusovega duha, je vezala pripravljenost do medsebojne pomoči v eno samo veliko družino, katere poglavar je bil pravzaprav Božji Učenik. Značilna za prve kristjane je bila posebno njho-

va darežljiva ljubezen, ki je nujno predpostavljala zasebno lastnino. Nezmiselnost je torej trditev, češ, prvi kristjani so bili že komunisti in naravnost bedasta, če pomislimo, da so prvi kristjani trpeli in umirali za tistega Kristusa, ki ga sodobni komunisti tako kruto preganjajo. Značilno za sodobni komunizem je tudi ona strašna sebičnost družbe, komunistične države, ki hoče samo pobasati vse dobrine tega življenja in ki posameznikom ne privošči niti najpotrebnejšega. Prvi kristjani niso uvajali pri svojem karitativnem delu sistema sile, ampak sistem prostovoljne ljubezni do bližnjega. „Ali ni bila njiva tvoja last, ko si jo prodal, ali nisi mogel z denarjem storiti, kar si hotel“, je rekel apostol Peter Ananiji, to se vse drugače sliši kakor v komunističnem „raju“, kjer hočejo kmeta oropati njegove grude ter ga ponižati do državnega delavca — sužnja. — (Dalje sledi.)

Izkaz

za člane Agrarne in gospodarske podporne zadruge v Črensovcih, ki so plačali potom svojih deležov naročnino za Novine i M. List.

Plačali so	D	p	Pripomba
Odranci:			
Kavaš Martin hš. 9	52	90	
Kavaš Martin hš. 31	56	—	
Smej Kata	62	13	
Balažic Ivan	44	—	
Ferenčak Ivan	54	66	
Mujdrica Matjaš	52	90	
Ferenčak Peter	24	—	
Raduha Marija	64	98	
Antolin Štefan	49	—	ostalo ešče 57.01 D
Raduha Mihai	98	58	
Maroš Treza	21	—	" " 41.13 "
Čolig Franc	80	—	" " 82.13 "
Marič Mihai	32	—	" " 79.62 "
Raduha Martin	32	—	" " 71.78 "
Hotiza:			
Koroša Mihai	14	—	
Hozjan Ivan	32	—	ostalo naprej 22 D
Šumenjak Ivan	80	—	27.88 "
Ritlop Jožef	40	—	i vlogica z obrestmi
Kramar Štefan	14	—	ostalo naprej 15.60 "
Bohneč Jožef	32	—	" " 92 "
Seči Ana	14	—	
Kramar Ivana žena	39	—	Oprosi se širiteo, da gornji znesek po letaj razdeli
Bakovci:			
Toplak Pavel	24	—	
Kaučič Franc	44	—	
Titan Matjaš	34	—	
Makovec Matjaš	44	—	
Makovec Ferdinand	44	—	
Magdič Anton	24	—	ostalo se obračuna, kda se najde, koliko je notri plačao
Polak Martin	54	—	
Maučec Jožef	34	—	
Taljan Štefan	34	—	
Ružič Orša	40	—	za ostalo dobi knigo Kristušova trpljenja z slikami Din 55.25
Poredoš Kata	40	—	ostalo 75.50 Din
Čahuk Alojz	14	—	
Koštric Jožef	24	—	
Kous Ignac	29	—	
Buzetti Anton	36	—	za ostalih 38 D. dobi troje molitvene knjige za deco
Červek Julia	108	81	
Maučec Orša	44	—	
Grah Marija hš. 166	104	01	prosimo širitela, da razdeli gornji znesek na leta, na štero kmetko pride
Srednja Bistrica:			
Klajderman Štefan	24	—	
Copot Ivan	29	—	
Kreslin Štefan	14	—	
Utroša Jožef	24	—	
Vučko Martin	32	—	ostalo 82 Din
Antolin Ana	24	—	
Horvat Ivan	14	—	
Mlinarič Ivan	34	—	
Maučec Ivan	24	—	
Kreslin Verona	24	—	
Bohneč Marija hš. 10	24	—	
Bohneč Marija	108	78	
Vučko Anton	64	98	
Krampač Štefan	110	63	
Klajderman Ana	109	75	prosimo širitelico, da nam razdeli na leta to naročnino
Dokležovje:			
Kayaš Balaž	114	98	
Panker Ivan	19	—	prosimo širitela, da razdeli to na leta
Bratonci:			
Kühlar Jožef	24	—	
Legen Marija	24	—	
Mertük Mihai	24	—	
Vöröš Andraš	110	16	
Srejš Martin	110	16	
Krautkaker Mihai	24	—	prosimo širitela, da nas obvesti, kak naj razdelimo prepisano naročnino
Črensovci:			
Žalig Matjaš	80	—	na leto 1936. ino 1937. ostalo naprej ešče 34.98
Törnar Matjaš	48	—	na leto 1937. ešče ostalo 16.98 Din.
Beltinci:			
Žalig Ivan	34	—	
Smej Štefan	98	58	prosimo širitelico, naj razdeli te znesek na leta i nas obvesti, da li je
Rous Andraš	65	—	Čačović Jožefi že vračunanih 24 D. ali pa ne
Mesarič Ivan	115	—	
Kolar Franc	103	78	
Žižki:			
Horvat Štefan	116	96	dobi oba lista do konca l. 1937. za l. 1938 plačano Din 9.96
Horvat Peter	96	91	dobi oba lista do konca l. 1936. na k leti plačano Din 15.91
Recek Štefan	113	06	dobi oba lista do konca l. 1937. na l. 1938 plačano Din 17.56
Horvat Martin	115	96	dobi oba lista do konca l. 1937. na l. 1938 plačano Din 29.96
Horvat Matjaš	59	50	nazaj dobi D 155.50 v pos.
Hanc Martin	171	06	dobi oba lista do konca l. 1939. za l. 1940. plačano Din 11.06
Prša Ivan	94	—	dobi oba lista do konca l. 1937. na l. 1938 plačano Din 14
Lipič Julia	34	—	
Prša Janoš	167	06	plačao en del staroga duga
Ižekovci:			
Senica Martin	11	62	za nedoletno deco Gorican
Prša Štefan	111	62	
Holcman Martin	10	—	prosimo širitela, da gornji znesek po letaj razdeli
Renkovci:			
Vinčec Matjaš	109	75	naj širitelica razdeli na leta te znesek
Ferčak Jožef	49	—	naj širiteo na leta razdeli gornji znesek
Litrop Jožef	112	13	
Gradišče:			
Kous Payel	96	08	naj širiteo razdeli na leta te znesek

Plačali so	D	p	Pripomba
Turnišče:			
Pücko Ivan	64	98	za Režonja Štefana
Horvat Jožef 183	64	98	naj širiteo razdeli te znesek
Dugaves:			
Gaber Mihai	14	—	za Novine Kolman Ani za l. 1935
Mlajtinci:			
Lončar Ana	133	06	naj širiteo na leta razdeli te znesek
Tišina:			
Noršič Štefan	114	98	prosimo širitela, da obračuna to naročnino
Kupšinci:			
Železen Ivan	214	—	prosimo širitela, da te znesek razdeli
Sobota:			
Celec Jožef	64	—	plačana naročnina za l. 1935 i za 1936 kalend. i Novine od 1. septembra
Baradič Štefan	103	36	
Serec Matjaš	103	36	
Titan Ivan	102	99	prosimo širitela, da razdeli to svoto
Goričan Mihai	103	36	
Snedec Kata	103	36	
Krog:			
Novak Antonija	14	—	prosimo širitela, da razdeli te znesek
Lukač Franc	14	—	
Titan Ana	44	—	
Vančaves:			
Geder Marija	65	50	plačano staro vse i na letos ostalo 5.50 Din
Melinci:			
Bernjak Matjaš	115	50	prosimo širitela, da razdeli te znesek
Filovci:			
Černela Franc	34	—	
Ošljaj Štefan	34	—	
Berden Štefan	44	—	
Petek Jožef	34	—	
Nemec Ivan	69	—	
Gančani:			
Žižek Matjaš	55	60	
Lipič Jožef	44	—	naj širitelica razdeli te znesek
Ivanci:			
Pücko Janoš	64	98	
Čiček Jožef	60	—	

To smo prepisali na veliko prošnjo naročnikov, iz ljubezni, ar ne so mogli v gotovini plačati naročnine. Iz srca radi smo šli na roko v toj velikoj gospodarskoj krizi, čeravno je to veliki ter za nas, ar mi moramo vse v gotovini plačati. Tisti, ki so nas prosili, da bi njim ešče prepisali, odgovorimo, da je to nači nemogoče, kak če lastnoročno podpišejo delež: Izročim za naročnino Novin i Marijinoga lista i se podpišejo. Za Francijo ali druge države pa se ne more prepis sprejeti, pa za domači kraj tudi samo kratko vremen.

UPRAVA.

Pošta.

Celec Marija. Fuans. Novine do konca toga leta i eden kalendar, šteroga smo poslali, sta plačani. — Mertük Jožef, Ižekovci. Prša Franciški vse pošilamo, ne smo stali. — Gumilar Franca dovice, Kruplivnik 14. Naj nam širiteo naših listov syedoci od vašega siromaštva i prosji za vas kalendar. — Šimon, Šilinci. Naše poslanstvo nam javi iz Pariza, da na dani naslov brata Imrija ne morejo gor najti. Gospodar od vaše žene Roze pa priznava, da njej je dužen 54 franka, več pa ne, ar je po zakonskih predpisaj mogo za njo plačivati pod naslovom vzajemne pomoči i socialnoga zavarovanja 15.70 frankov mesečno. — Ružič Orša i Buzetti Anton, Bakovci. Knige naročene naj vam širiteo prinese od č. sester z Sobote. — Vrečič Terezija, Sobota. Kroška cesta 2. Novine hodijo celo leto, plačali ste zdaj 12 Din. Duga je ešče 18 Din — Tatar Marija, Dolič 17. Naše liste dobite domo, do novoga leta so plačani, kalendar ste pa že itak dobili v Franciji. — Šiemer Adela, Vignette. Na letos je vse plačano, G. misijonari Keroci odpisali poslan dar. Na podporo Novin je ostalo 12 Din, Bog plačaj! — Prša Martin. Charmoille, Peneze sprejeli. S tem je za letos vse plačano i tudi kalendar z M. Listom. ka smo lani poslali. Letošnji je pa tak brezplačen i smo ga že odpisali. — Bertalanč Marija, Contz-les-Bains. Za sestro je plačano 44 Din; samo 6 Din. je ešče za plačat. Za te znesek se je poslao ček i ga lejko z novoletnov naročninov poravnate. — Žokš Jožef, Kruplivnik 49. Dobili smo tistih 10 Din. Pet je slo na staro, pet na novo leto. Letos za dom ste ešče dužni 25 Din. V Francijo so hodile od 1. junija do 8. novembra. Na mesec 6 Din. Zdaj lejko zračunate, ka ste dužni. — Škafar Franc, Cuissey. Peneze sprejeli i obračunali za Vas i sestro. Na novo leto je ostalo za vas 77 Din. 60 p. Kalendar smo obema poslali. — Škaper Agneš, Delme. Naročnina za letos plačana i za sebe i za stariše. Kalendar smo obojim poslali. Na Dom sv. Franciška je ostalo 21 Din. Bog povrni. Na k leti si dužna za sebe 100 Din. i za stariše 50 Din. za vse liste z kalendarom vred.

PLETILNICA
SEČI OLGE v LENDAVI

IZDELUJE I PRODAJA,
džeke, svetere, poluvere, od enostavne do najfinejše vrste. Cene zmerne.
Primažo se naročila po meri